

Copyright © Gallimard, 2004 Paris
Első kiadás: Éditions de La Table Ronde, 1952

Fordította: Balla Katalin

Az 1904-ben Figuerasban született Salvador Dali már egészen fiatal korában kitűnik a rajzban és a festészetben megmutatkozó tehetségével. 1921-ben, édesanyja halálának évében kezdi meg tanulmányait a madridi Képzőművészeti Akadémián. Megismerkedik García Lorcával és Buñuella. Ekkori, meglehetősen szertelen művei impresszionista, néha pointillista stílusban készülnek. Dali többször is megzavarja az iskolai rendet, kétségbe vonja tanárai képességeit, ezért először egy évre, majd 1926-ban véglegesen kizárják. Az ebben a korszakban készült művei kubista és elvont szürrealista hatást mutatnak: *Női arckép* (1927), *Három részre osztott önarckép* (1927).

Ekkoriban válik ismertté a katalán művészek körében, és 1929-ben hivatalosan is csatlakozik a szürrealisták csoportjához. Ugyanebben az évben elcsábítja Paul Éluard feleségét, Galát, aki ettől kezdve modellje, élettársa és „szürrealista műzsája”, műveinek ihletője lesz. 1934-től Dali fokozatosan eltávolodik a szürrealistáktól és André Bretontól, s 1939-ben végleg szakít a csoporttal.

A festő 1930 óta alkalmazza úgynevezett „paranoia-kritikai” módszerét, melyet 1955-ben egy nagy sikerű előadáson mutat be a Sorbonne-on. 1974-ben Dali Figuerasban megnyitja saját múzeumát, a Teatro Museót, s 1978-ban a párizsi Szépművészeti Akadémia felveszi őt tagjai közé. Gala 1982-ben bekövetkezett halála után visszavonul Púbol kastélyába,

és 1989-ben Figuerasban, a Torre Galateában hal meg. Kívánságának megfelelően földi maradványait a Teatro Museo kupolája alatt helyezik el.

Dalí az új tendenciákat felismerni és kiszipolyozni képes, esztétikai delíriumban alkotó provokatív művész volt, s rendelkezett a gyors és határozott ítéletalkotás képességével. Szenvedélyes kutató is volt egyben, akinek a zsenialitása több területen is megmutatkozott, s számos műve világhírűvé vált: *Önarckép, Gala portréja, Gala „Angelus”-a, Spanyolország, Léda Atomica, A vallási Krisztus...*

GALA GRADIVÁNAK,
aki halad

